

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske peti vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Reve in nadloge koroških Slovencev.

Z Gorenj. Roža 4. sept. [Izv. dop.]

Mi koroški Slovenci imamo zadnji čas, da se oglasimo, da tudi nam ne bodo oporekali: „qui tacet consentire videtur“ (kdor molči, ta je zadovoljen). Zato dajte v „Slovenskem Narodu“ na znanje tudi nekaj iz slovenskih krajev naše dežele, kakó se nam godí gledé jezikove ravnopravnosti v naših koroških ljudskih šolah in v naših uradih.

Gorenji Rož se šteje mej čisto slovenske kraje, kder razven nekaj privatnih in cesarskih uradnikov in morebiti četvero kramarjev sami Slovenci prebivajo. H Gorenjemu Rožu spadajo slovenske fare: Podgorjanska, Št. Jakopska, Rožiška, Pečniška in sme se reči tudi Št. Ilška fara čez Dravo. Tukaj nas živi blizu šest tisoč Slovencev. In kakó stojimo tukaj s svojo slovensko besedo? Slovensko govorimo mej seboj, doma in v cerkvi, slovenski si mej soboj tožimo naše reve in nadloge, slovenski se tolažimo in veselimo mej soboj, če nas redkokdaj kak vesel hip obide, naši otroci ne znajo nobene besede razven svoje domače slovenske. Pa kakó se ravna z njimi v naših ljudskih šolah, katerih štejemo v tem kraju pet! Uže učitelji sami po sebi niso za naš kraj, jeden je trd Nemec, ki niti slovenske besedice ne zna, večina drugih pa govori slabo slovenski; no njih znanje slovenske besede ne sega dalje, kakor kake slovenske pestovne: grammatikalno ne pozna jezika noben naših učiteljev! Oni znajo naš jezik, tako kakor kakov kravji pastir v gori. In kaj bi Nemci rekli, ko bi jim v njih nemških šolah kdo učil, ki zna le ono nemščino, ki jo govori neomikan nemški hribovec?

Vseh pet šol je nemških. Samo otrokom, ki hodijo prvo leto v šolo, se izkazuje milost in se jim uči in razlaga, morebiti še tem ne celo leto, v slovenščini, — ali v takej, da se je sam Bog vsmili! Le krščanski nauk jedino se jim podaja v besedi, katero otroci zastopijo.

Jedini namen naših šolmastrov je: vbiti mladim glavam nekoliko posameznih nemških besedij, kajti na to najbolj gledajo večji pedagogi, ljudske šole na Slovenskem inšpektorji! Razvijati otročjo pamet, razširjati jim misli, blažiti mlado srce, kar je po celem Evropi pravi in prvi namen ljudske šole, tega doseči jim z nemško dresuro nij mogoče in jih tudi malo skrbi. Otroci ne znajo slovensko brati, ne slovenski pisati. Nemškega jezika pa, ki se jim je jedino od sedmega do štirinajstega leta v glavi vbičaj, se ne naučijo razven nekoliko besedí, katere tako smešno in pokvarjeno izgovarjajo, da je groza poslušati! Pa ne samo to, še več; domačo slovensko besedo mešajo z njimi takó, da je prava slovensko-nemška godlja. Res naši stari očaki in mamice bi se v grobih obračali, če bi čuli kako slovensko špraho ta izšolana mladost govori. To in pa neka zdivjanost srca je nasledek sedemletnega podučevanja.

Možaki! Slovenci! nam teče voda v grlo! Za nas je zadnji čas, da takemu nezaslišanemu dejanju v šolah konec storimo, za katero toliko krvavo pridobljenih krajcarjev plačujemo, da tudi mi eno možko in pametno besedo izpregovorimo!

Tako ne more več dolgo biti, sedanja šola hoče naše otroke v bastardirane Nemce prelití, in pri tem početju zaostajajo otroci na duši in na telesu!

Koroški poslanec vitez Moro je v držav-

nem zboru tekočega leta gledé ljudskih šol v Slovenjem Goratanu tele besede pregovoril: „Koroški Slovenci imajo šole, kakor jih sami imeti hočejo, da celo vrhnji šolski inšpektor je Slovenec, torej se Slovincem nobena sila in krivica ne godi.“

Koroški Slovenci! Ali hočemo res take šole za naše otroke imeti, ki ostajajo pri nas doma, šole, o katerih se nemškega jezika nič ne nauče, domačo besedo pa kazijo in pačijo, da je groza? Oglajajmo se torej koroški Slovenci povsod, po Rožnej, Junskej, Ziljskej dolini, okolo Celovca in Beljaka, da trdilo poslanca Moro nij resnično, da je Moro glede naših šol krivo podučen! Povejmo mu možko, da hočemo Slovenci ostati, mi in naši otroci! Mi smo mi, potomci koroških Slovencev, ki so nekdaj po celem deželi prebivali, katerih jezika se celo najvišja gospoda nijso sramovali. Mi vemo, da so se na Gospej Svetskem polji celo koroški vojvodi, kakor nam piše tudi sam koroški nemški zgodovinar Ankershofen, samo v slovenskem jeziku vstolovali in slovenske prisega prisegali. Torej se tudi nam nij treba našega govora sramovati. — Glede slovenščine našega inšpektorja omehim samo, da je slovenščino zatajil uže kot učenec na gimnaziji, da je uže tedaj bil ud neke nemške družbe, mej tem ko je njegov brat po krvi spadal k družbi slovenskej.

Kakor je šola nemška, so nemške tudi naše gospodske. Pri krajnej sodnji v Rožaku, kamor spadamo, nij se še nikoli ničesar slovenski pisalo, vendar sodnik govori slovenski. Čisto drugače stojimo pri davkarskej gospodski, tam ne zna nobeden slovenski, in mnogokrat se zgodi, da morajo okolo tolmače loviti, da gospodje zvedó, kaj ta ali druga revna ženkica ali mo-

Listek.

Centralno-azijska železnica.

(Spisal prof. Ivan Steklasa.)

(Konec. *)

Po ravnej Kara-Kumskej cesti je iz Moskve do Taškenda (na Orenburg in Kara-Tugaj) okolo 3115 vrst, in sicer za 500 vrst krajše odmerjenem potu na Ekaterinburg ter na 200 vrst bližje cesti čez Orenburg, Teke in Turgaj.

Tedaj nastane vprašanje, koliko vrst je treba čisto nove železnice? Sizransko-Orenburška je zdaj dogotovljena, ter je ne treba semkaj pribrajati. Ravno tako je tudi z linijo od Nižnega do Ekaterinburga; le ta železnica sicer še nij sezidana, ali ona je važna sama

za se ne gledé na srednje-azijsko trgovino, ter stoji zato na prvem redu pri zidanji železnih cest. Koliko je tedaj treba novih železnic za Ekaterinburgom in Orenburgom?

V slučaju, da se izvede osnova izsledovana od mernikov za železnico srednje-azijsko in sicer za tako, ki bi vezala trgovinska mesta srednje Azije in Sibirije z Evropo, treba je sezidati neobhodno 2600 vrst novih železnic, in ko bi se opustila proga Orenburško-Tekenska, samo 1960 vrst. Ravna železnica iz Orenburga v Taškend skozi Kara-Kum iznosi pa okoli 1700 vrst.

Ker je pa dokazano, da je pesek v Kara-Kumskej peščari nedvigljiv in da ima povsodi dosta vode, zato se more lehko tukaj čez te kraje železnica sezidati s čisto novim smerom.

Lo ta proga se da izvesti tako, da bode popolnoma enaka ravnej liniji mej Orenburgom in Taškendom, ter samo na nekaterih krajih

malo upognjena. Ona ima sledeče prednosti pred vsemi drugimi predloženimi progami:

1. Železnica se bode prožila v prvi tretjini njenega teka ravno po razvodju reke Urala, Ileka, Orje in Irgisa; le te prednosti druge proge nima; potem pa teče skozi popolnoma gladko ravnino, kar zidanje močno olabkuje. Ujedo pa se ognje na tem potu mnogim skopocenim gradnjam, ki bi bile potrebne, ko bi se železnica speljala ob levem bregu reke Amura od Orenburga na Orsk (po osnovi čez Turgaj) ali pa čez sleme Mugodšara (po osnovi čez Kazalinsk). Se ve da se trdi, da se bode v peščari pri zidanji mnogo tehniških potežkoč pokazalo, ter da bodo delavne moči preskope; na to se more odgovoriti, da bode pruga skozi peščaro mnogo krajša, nego po drugi osnovi, ter tudi mnogo cenejša. Od cele pruge spada na Kara-Kum 40 vrst, na Džingske-Kum 35, skupaj tedaj 75 vrst. Ako se

*) Glej št. 202 „Slov. Naroda“.

zak hoče. Haoribile dictu, pa res je. Sploh bi bilo svetovati, da bi se tu bolj prijazno, uljudno in podučilno postopalo z ljudmi ki tako težka bremena nosijo, kakor davkoplačevalci. Pri našem okrajnem poglavarstvu, h kateremu spadajo dve čisto slovenski krajini sodniji, dve več kot na pol slovenske in le ena nemška mala krajina sodnija, tukaj ne najdeš nobenega, ki bi vsaj za silo slovenski znal, k večjemu je kak diurnist! Tudi tukaj je uraden jezik izključljivo le nemški!

Vendar jedno veselo novico za nas Slovence. Dosedanji okrajni poglavar v Belaku je šel (ali prav za prav moral iti) v pokoj. Srečno pot! Kak velik prijatelj Slovencev je bil, vidi se iz tega, da je bil zmirom sovražnik zavednih Slovencev na pr. duhovnikov pri razdelitvi Stremayerjevih grošev, in narodnih učiteljev in družih slovenskih možakov, katerim je nasprotoval, kjer koli je kaj mogel.

V Št. Jakobu je kmetijska posojilnica, ki lepo napreduje in cvete, pa ima ta glavni greh, da po svojih pravilih slovensko uraduje. Tej posojilnici je grozil pod kaznijo 20 gl. za prvo, če mu ne pošilja letne račune tudi v nemškeje prestavi.

Sedaj pak smo vsi zelo radovedni ali bodo nam poslali tudi pod Taaffejevim ministerstvom trdega Nemca za dež. predsednika. Mi upamo vendar od grofa Taaffeja, da nam pošlje pravičnega moža, ki bo Slovence razumel. Dovolj smo trpeli!!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. septembra.

Minister za nauk in bogočastje je izdal naredbo, v kateri ukazuje šolskim oblastvam naj se za veronauk tam, kjer se več razredov skupaj podučuje v njem, odloči več ur na teden, nego samo dve, kakor je bilo do zdaj. Uže zavoljo te drobtine se ustavoverne novine jezé!

Znano je, da bodo še ta mesec nove volitve treh poslancev za državni zbor v velikem posestvu gornjeavstrijskem. Te volitve so zelo važne, ker če liberalni ustavoverci ne zmagajo, je razloček v državnem zboru precej za šest glasov večji (ustavoverci bi imeli tri glase menj, naša vladna stranka tri več). Kakor se v „N. fr. Pr.“ od srede iz Linca piše, nij gotovo, katera stranka bode zmagala, temu da vaga zdaj omahuje.

Magjarska vlada nij dovolila več nemškega gledališča v Pešti, a zdaj je prepovedala nemško gledališče v Sibinji. Vsled tega so ustavoverne nemške novine tudi vse divje na Magjare kot preganjalce Nemštva.

odbijejo vse doline v iznosu od 35 vrst, potem ostane samo 40 vrst prave peščare.

2. Ko po zimi metavice nastopijo, ne more se na razvodju sneg vzdržati, nego ga burja vsega odnese. Zato bode po zimi za železnico po razvodju sezidano mnogo bolje, nego ko bi se izpeljala po dolinah, katere sneg čisto zamete. In koliko je treba ljudi in denarja, da se proga od snega očisti. V Kara-Kumi se tega nij treba bati. In če se bode strogo pazilo, da se rastlinstvo na obeh straneh železničnega nasipa vzdrži in goji, potem se ne treba bati tudi pred peskom.

Tudi snežnica, ki spomladi z razvodja hitro odteče ter se v Kara-Kumi v pesku zgubi, ne more narediti železnici nobene škode. Razen tega pa se nij treba bati tudi podzemnih hudournikov, če se železnica izpelja po višini, v ravnini, posebno pa po pesku.

3. Ilecki slani jerín, katerega sta Hum-

Vnanje države.

Ruske novine odbijajo same radoželjno sumničje nemških listov, da je potovanje našega cesarja v Galicijo začetek neke sovražnosti ali celo vojne proti Rusiji; temuč pravijo, da ima to potovanje notranjo avstrijsko veljavo zlasti ker Poljaki cesarju izražajo le svojo zahvalnost za podeljene narodne pravice.

Iz Carigrada se javlja v „Pol. Corr.“, da je porta svojim poslanikom pri tujih vladah ukazala, naj opominjajo, kakove nasledke bi vojna demonstracija z ladjami mogla imeti, zaradi česar naj se taka demonstracija ne dela.

Francoski „Temps“ meni da Avstrija in Nemčija silita tudi Rumunijo naj pristopi njijunej zvezi, katera je protivna Rusiji, Francoskej in Italiji. Zarad tega, da je obiskovanje Haymerlovo pri Bismarku v Friedrichsrube zelo važen političen čin.

Angleški parlament je 7. sept. svoje seje odložil. Prestolni govor ob tej priliki naznačuje vnanje razmere Anglije z vsemi vele-silami kot prav dobre in prijateljske, obžaluje, da je Turčija zavlekla rešitev črnogorskega vprašanja. Prestolni govor izreka upanje, da se bode složnost evropskega koncerta v orientalnih vprašanjih ohranila.

General Roberts poroča o svojej zmagi v Afganistanu iz Kandahara, da so Angleži izgubili 31. avg. in 1. sept. 248 mož, ter da so vzeli Eyub-Khanu 32 kanonov, to je naj brž vse, kar jih je imel. Eyub, da je v Herat zbežal.

Dopisi.

Iz Planine 8. sept. [Izv. dop.] Včeraj smo imeli tudi mi Planinci čast, našega visokorodnega gospoda deželnega predsednika Winklerja pozdraviti. Grmenje možnarjev in ponosno vihanje velikanskih zastav raz cerkvenega stolpa, šolskega poslopja in uže od nekdanj odlične narodne Korenove hiše nam je oznanjevalo prihod visocega gosta, kateri se je okolo pol šeste ure na večer z obilnim spremstvom iz Logatca pripeljal. Poleg farne cerkve je stopil raz voza, kjer se mu je planinska inteligenca predstavila, ter ga spodobno pozdravila. Ogledal si je potem cerkev in šolo, katero baš sedaj popravljajo, ter se je po kratkem odpočitku odpeljal skozi Unec na Rakek in potem z brzovlakom v Ljubljano. Pri odhodu se mu je g. Zalokar v imenu vseh Planincev s krepkimi besedami zahvalil za častni pohod našega trga, ter mu z zbranim občinstvom vred trikrat gromovit „živio“ zaklical. Končno naj bode še omenjeno, da je tega jako priljudnega visocega gosta tudi naša občina imenovala svojim častnim tržanom, katerega nam Bog ohrani še mnogaja leta v korist in slavo naše mile slovenske domovine. Tudi pri nas se je pokazalo, da tega

c. kr. predsednika celi narod spoštuje, kakor še nobenega ne dozda, zato pa niso one znane laži peščice „Deutsch-Krainerjev“ nič vredne.

Iz Ložke doline 6. sept. [Izv. dop.]

Od vseh strani ste dobivali zadnji čas poročila, kako navdušeno in lepo se je praznoval rojstveni dan našega cesarja. Tudi pri nas nismo zaostali in če sem zaostal jaz s dopisom, je kriv le goreči up, da bodem ob dnevnem poročal tudi o drugem povoljnem vspehu, ki ga je pričakovala naša čitalnica.

Cesarjeva slavnost se je torej obhajala krasno, kolikor tukajšnje moči pripuščajo in kolikor nij „Dež-bog“ zaprečil. Kakor naznačeno, razsvetlila sta se na predvečer dne 17. avgusta mesto Lož in Stari trg do zadnje hiše; udje čitalnični pa so se napotili z godbo na Nadleški hrib, kjer je plamtel velik kres. Predsednik čitalničin g. Vilar razjasnil je mnogobrojnemu ljudstvu v krepkem govoru pomenljivost prihodnjega dne in napil je mej grmečimi živio-klici in pokanji možnarjev Njegovemu Veličanstvu. Pozno v noč razšli smo se še le od prave narodne veselice. V nedeljo večer tekla je zabava tudi prav dobro, ko bi le strašna nevihta ne bila branila celo bližnjim sosedom priti do čitalničnih prostorov.

Tako povoljno se pa nij oponesla druga nakana čitalnična: napraviti svečanost v spomin tisočletnice obstanka slovanske liturgije. Vložila je tudi prošnjo pri sl. škofijskem ordinarijatu, naj bi dopustilo čitati ta dan na bližnji Križnej gori sv. mašo v staroslovenskem jeziku, ker latinske maše, ki so se drugod čitale, se pač ne strinjajo s pomenom te slavnosti.

Vse je bilo pripravljeno, ljudstvo od Cerkniskega jezera in iz Hrvaške strani bi gotovo mnogobrojno prišlo slušati častitljive stare molitve a — sl. škofijski ordinarijat je prijazno prošnjo zavrnil, ker: „nij znano, da bi se bil ta spomin v ljubljanskej škofiji kje praznoval s cerkveno slovesnostjo.“ Kaj smo hoteli? Pustiti smo morali svoj namen.

Iz Ribnice na štajerskem Pohorju. [Izv. dop.] Gotovo nij sramotilno za nas Slovence, da poudarjamo čestokrat svojo udanost do svetle cesarske rodovine. Mi, ki smo prenesli uže toliko neugod, zakriviljenih po bivših neukretnostnih vladah, ki so stale na krmilu, mi imamo le jedino zaupanje še v našega vladarja, petdesetletnika cesarja, čegar besede: „jednaka bremena, jednake pravice,“ zapisal si je gotovo vsak Slovenec globoko v svoje srce, v tolažbo za marsikatero britke ure.

boldt in Murchison imenovala za najbogatejši dar prirode na celem zemlji (99% kloratrija), ostane po osnovi Orenburg-Turgaj 62 vrst na strani od železnice. Po novejši osnovi pa bi bil oddaljen od železnice samo 30 vrst.

4. Kirgizka stepa je mej tvrdnjavico Karabusakom in reko Sir-Darjo neprikladna za vsako gospodarstvo. Po nobenejši osnovi se jej ne more izogčiti, vendar pa se je po novejši osnovi železnica manje dotiče, nego po starejši čez Turgaj.

5. Železnica po osnovi čez Turgaj ostavlja nizino reko Sir-Darje na strani; ta nizina je pa za vsako vrsto gospodarstva pripravna, pa ko bi se tudi plovitba po Sir-Darji vsled izsušenja Kara-Usjeka zmanjšala, ali celo popolnoma obustaviti morala. Neki učenjaci, in mej njimi tudi N. A. Sjeversov, so tega mnenja, da se dá Sir-Darja lahko na več rokavov razdeliti ter tako vse porečje namakati, ker se

zna iz povesti, da so bili Arapi v 12. veku ta predel v cvetočo orzo spremenili. Ne glede na ta predlog, nego samo iz obzira na brodarstvo po rekah Sir-Darji, Aralu in Amuru, ima proga, ki Sir pri Karatagaju dosega, pred drugimi to prednost, da se dotiče navedenih rek na mestih, ki so brodiva ter tako centralno azijsko železnico veže z njenimi naravnimi vodnimi cestami; kajti pruga čez Turgaj doseže Sir še le nad Dšamandarjo, na mestu, kjer še nij brodovja.

Končema pa ima predložena proga tudi to prednost, da je mnogo krajša, nego vse druge do zdaj osnovane: morda za 100 vrst krajša, nego ona čez Kozalinsk, in za 200 vrst krajša, nego ona čez Turgaj. In če se računa pri zidanju za eno vrsto 80.000 rubljev v zlatu, tedaj se more prištediti v primeri z ono progjo čez Kazalinsk 5 milijonov, a z ono čez Turgaj 10 milijonov rubljev v zlatu.

Z radostjo smo torej tudi mi praznovali petdesetletnico Njih Veličanstva dne 17. in 18. avgusta, o kateri ste že iz več mest poročali. Kakor na praznik pripravljalo se je na slovesnost; ko je razprostrla na predvečer črna noč svoje krila, pričeli so goreti na gorah kresovi; pok možnarjev pa je dramil nočno tišino.

Kmalu ko je bila vas od godcev in množice ljudstva v krasnej razsvitljavi obhojena, napotijo se slavlenci na bližnji hrib občine Arliške, kjer je veličastno gorel velik kres, ter so grmeli možnarji in potem po sviranju cesarske himne začele so švigati v zrak umetne rakete. Vrstila se je napitnica za napitnico, katere so veljale presvitlemu našemu vladarju na „mnogaja ljeta!“

Da si se je razsrdil „Jupiter pluvius“ in z dežjem polival nas, ljudstvo ostajalo je še na griču, ter se veselilo nenavadnega praznika, vedno pripravljeno klicati prisrčni „živio“ svojemu vladarju, darežljivemu očetu Francu Jožefu. Polne steklenice rumenega vinca se prikažejo, darovane po radodarni roki tukajšnjega župana občine Arlice-Janžjivrh in z njimi vred še dvojno veselje v srce. Vabljeni so odšli sicer raz griča v hišo g. predstojnika, ljudstvo pa je ostalo še na hribu, popevaje navdušeno svoje narodne. Še le po polnoči so se povrnili domov, mej tem, ko se je ostala družba v hiši zabavala do jutra.

Drugo jutro bila je ob devetih uri slovesna sv. maša in enosrčno so se dvigale molitve: Bog poživi in ohrani nam očeta in vladarja Franca Jožefa še dolge in dolgo! — Omenim naj tudi, da se je vse svečanosti le z malimi izjemami udeležil tudi na počitku tū bivajoči c. kr. namestni svetovalec in okrajni glavar g. Haas, ki se je pa sedaj zopet v svoj delokrog povrnil. Gospod ostal je vsem v blagem spominu! —

Konec slavnosti pa smem imenovati šolsko izkušnjo iz krščanskega nauka, pri kateri so otroci dobro odgovarjali. Če tudi je bila ta še le dne 26. avg., so vendar vsi otroci sprejeli ta dan v darilo Tomšičeve knjižice „Avg. meseca 18. dan“ sleherni po en iztis, katerih sta dva tū bivajoča domoljuba 150 iztisov naročila, ter tudi vso slavnost izvrstno vodila. Blagima dobrotnikoma mladine, ki sta napravila otrokom dokaj nedolžnega veselja pa bodi s tem očitna zahvala izrečena!

Domače stvari.

— (Še drug naroden kandidat na Goriškem.) Tržaška „Edin.“ prinaša to-le odprto pismo: „Na mnogo vprašanj, ki mi dohajajo gledé candidature za državno poslanstvo iz merodajnih krogov na Tolminskem, na Krasu, v Ipavske dolini in v Goriški okolici, odkar je „Soča“ priobčila poročilo o volilnem shodu, dne 24. avgusta t. l. v Goriški čitalnici, in vzlasti na vprašanje, ali bi jaz poslanstvo prevzel, ako bi me izvolili, čestitam si to-le odgovoriti: Res je, da poprej nisem mislil kandidirati, in da tudi sedaj se ne ponujam za poslanca, kakor se nisem nigdar ponujal, jaz le želim, da bi se izročil velevažni ta posel sposobnejšemu možu, nego sem jaz. Ako bi se pa pri vsem tem večina volilcev za-me odločila ter me poklicala na častno to mesto, kazajoč mi s tem svoje zaupanje, štel si bodem v veliko čast, sprejeti s hvaležnim srcem izročeno mi poslanstvo, in zagotavljam, da bode potem moja najprva in jedina skrb, opravljati prevzete dolžnosti v vsakem obziru vestno in pošteno, kakor je spodobno pravemu rodoljubu. Z odličnim spoštovanjem

Vaš udani dr. Abram.“ Kot dnevni novinarji moramo ta čin zabeležiti. Bolj bi nas bilo veselilo, ko bi se bila dr. Tonkli in dr. Abram (kakor znano oba že večletna slovenska dež. poslanca, oba narodna) dogovorila in bi bil kandidiral le eden. Mi se zdaj ne vtikamo v volitev; volilci naj se sami odločijo za tega ali za onega, naša sta oba.

— (Na svečanosti Stanka Vraza) v Cerovci je bilo v sredo skupljeno mnogo hrvatske in slovenske inteligencije in mnogo slovenskega naroda. V govorih naglasovalo se je edinstvo Jugoslovancev. Udeležilo se je nad 10.000 ljudi. Po govorih Raiča in Kukuljevića neizmerno navdušenje. Cesarju je narod grogovit „živio“ zaklical. Bil je izvrsten red. Došlo je 98 telegramov. Več, kadar nam naročeno poročilo dojde.

— (Phylloxera na štajerskem Bizeljskem.) Vodja Slapske vinstvene šole g. Rihard Dolenec piše v privatnem pismu od štajersko-hrvatske meje: Javljam vam, da sem predvčeranjem in včeraj z gospod Kuraltom velik del inficiranih vinogradov hrvatskih in štajerskih obhodil. Žalostna majka! Obseg nesreče je velikanski, plodnost mrčesa, izvenredno mamic — Nymphen — šteti se mora na vsakej trti na stotine in tudi na tisoče. Bizeljski vinogradi, kakor tudi vsi okolo Kapele notri do blizo Dumreichovega posestva so proči. Jutri ima zagrebška kmetijska družba, spojena z vsemi člani sabora, filokserno sodnico, pri kateri imam tudi jaz navzočen biti. Jutri popoldne, ali naj dalje pojutranjem dopoldne grem v Čatež, da vse tamošnje vinograde prav drobno preiščem. Iz Čateža grem naprej v Krško. Hočem se na drobno prepričati, da li filoksere na Kranjskem še nij, kajti, ako se ona v neke dolenske kraje utepe, je beračija ljudstva grozno gotova. V Črnomelj, Metliko itd. grem torej šele potem, ko si vinograde na zgornji hrvatsko-štajerski meji do dobrega ogledam.

— (Iz Brežic) se nam piše 8. sept.: Jutri popoldne ob 4. imajo tukaj posestniki vinogradov našega okraja shod, na katerem bodo sklepali, kaj jim je skupno storiti navzoči grozeči filokserni nesreči.

— (Od Slovenske Bistrice) na štajerskem se nam piše 8. sept.: Strah pred filoksero je tudi pri nas obšel vse vinogradnike. Vendar pri nas na Pohorju nijmo še nikjer te strašne uši našli, dasi smo vse dvomljivo preiskavali. Daj Bog, da se nam ne zanese od kod! — Vina letos ne bode mnogo, pa utegne prav dobro biti, ker je že zdaj grozdje mehko in sladko. Treba je nam le suhih in toplih dni. Sadja je prav obilno, zlasti jabolk in hrušk.

— (Tudi iz Ljutomer) se v „Tgsp.“ poroča, da je trtna uš phylloxera že tudi tam. Neki tamošnji veliki posestnik jo je zanesel z isterskimi trtami. Preiskavanje bode pokazalo, da li se je trtna uš tudi v tem okraju že dalje razširila, ali je omejena le na oni jedni vinograd.

— (Iz Ormoža) se piše v dunajsko „Deutsche Ztg.“ od srede, da so „narodno-klerikalni“ ščuvaji v Ljubljani čutili potrebo, tudi na spodnjem štajerskem komedijo jugoslovanskega pobratinstva narediti, zato da so osnovali Vrazovo svečanost itd.

— (Umrli) je vtorek tukajšnje finančne direkcije računski asistent g. Vinko Jerič po daljšem hiranju v najlepši mladostni dobi. Pokojnik je bil mej mlajšo slovensko inteligenco dobro znan ter je bil, dasi c. kr. uradnik, vselej vseskozi naroden in je svoje poli-

tične nazore, kolikor je bilo treba, tudi brez bojazni o vsakej priliki potrjeval z dejanjem. L. 1878 je bil v Bosni, kjer je kot rezervni lajtenant v 12. artilerijskem polku marsikaj neugodnega imel v raznih bitkah pretrpeti.

— (Naš rojak g. Rajko Perušek), izpitani profesorski kandidat za latinščino in grščino, kateri je minolo leto suplenoval v nemški Opavi (Troppau), je imenovan profesorjem c. kr. realne gimnazije v Sarajevu. Tako še vedno silijo neugodne razmere po naših srednjih šolah domače vrle moči iskati si služeb izven domovine, dočim tujci, nepoznajoči in ne hoteči poznati našega naroda potreb, ošabno mej nami Slovenci po konci nosijo glavé!

— (Druga spomlad.) Iz Planine se nam piše 8. septembra, da na vrtu g. Korena majhna hrušica, komaj 1½ metra velika, že kakih 8 dni v drugi cvete, a je imela pred mesecem dnij že nekatere prav okusne zrele hruške.

— (O besil se.) Piše se nam z Notranjskega dne 7. septembra: „V št. Petru obesil se je v nedeljo jutraj tamošnji železniški nadzorovatelj Makso Prajnič, rodом Ljubljčan. Kaj je inteligentnega in veselega, živahnega ter šegavega krepkega moža v najboljši dobi dovedlo do tako žalostnega čina, nij dognano. Baj se mu je zmešalo. Po noči pred strahovitim tem dogodkjem poslal je bil ženo svojo nakupavat v Trst, a rano ob šestih hlapca k maši. Ta pa ob sedmih vrnivši se najde gospodarja obešenega na okenskem omrežji že mrtvega, 5 letno mu hčerko pak spečo tik njega. — Vsak, kdor je poznal nesrečnega, mišuje mu žalostno osodo! Bil je umrl jako radodaren, usmiljenega srca, da, celo predobér; čuvaji in delavci njegovi čislali so ga ter ljubili, kot svojega očca. Zanimal se je jako tudi za narodno našo reč. Naj mu je to v mal spomenik! Rahla mu zemljica!“ — Drug dopisnik nam isto poroča, pa dostavlja o samomorcu: „Ker se je nekatere dneve že preje na njem videlo, da nij bil prav pri čisti pameti, zato je njegova soproga zahtevala, da naj komisija truplo moža raztelesi; to se je tudi zgodilo in pokazalo se je, da Prajnič nij bil pri čisti pameti. Pokopali so ga potem dne 7. septembra z navadnim cerkvenim opravilom na sv. Petra pokopališče.“

— (Tatvina.) Iz Podpeči v okraju Vrhnjskem se nam piše 7. sept.: V noči 4. sept. vlomili so tatje pri občespoštovanem trgovcu in posestniku Mibi Stražišarji v Podpeči v njegovo prodajalnico skozi okno, kjer so železno mrežo strli, ter potem od znotraj vrata odprli in odnesli v gotovem denarji okolo 80 gold. Družega se nijšo dotaknili razen nekoliko sira so si dejali pod zobe. Ravno došla c. kr. žandarmerija v Borovnico se jako trudi priti tatovom na sled.

— (Tatovje.) Iz Šmarja pri Celji se poroča, da so po noči na 5. sept. lopovi oropali kapelico blizu romarske cerkve sv. Roka, a prej ulomili v vinsko klet g. Anderluha.

— (Ribji lov z dinamitom.) Piše se nam iz Tuhinjske doline: Z dinamitom sta pri nas pred kratkim ribe streljala dva fanta Ant. in Franc P. Ker ju je lastnik ribštva sodniji v Kamnik ovađil, bila sta oba obsojena, prvi na 12, drugi na 10 dni zapora.

— (Zadnjega „Slovenca“) so narodni gostje v ljubljanski čitalnici vtorek očitno požgali pred očmi njegovega glavnega urednika. S tem so že oni odgovorili na surovosti in laži rečenega lista, torej nam

nij treba odgovarjati, tem menj, ker na nekatere vrste polemike nij mogoč drug boljši odgovor, nego zaničevanje in molk.

Razne vesti.

* (Učitelj ponarejalec bankovcev.) V Liberci na nemškem Češkem je bil 6. sept. učitelj Michler, 18 let star, na 4 leta uječe obsojen ker je desetgoldinarske in stogoldinarske bankovce ponarejal.

* (Posnemanja vredno.) Iz Prage se telegrafira v „D. Z.“, da Čehi svoje ljudi pozivajo, nič kupovati pri taci kupcih in

kramarjih, kateri so k nemškemu „schulverein“ pristopili. Svoji k svojim.

* (Smrt vsled pasje stekline.) Iz Limburga poročajo nemške Porenske novine, da je tam 1. sept. umrl sodnijski svetovalec Linz v Katzenelnobu. Ugriznil ga je bil še meseca junija majhen pes, katerega je hotel on kaznovati. Kakor se v taci slučajih večkrat godi, od kraja mož nij dosti gledal na malo grizno rano. A zadnje dneve so se naenkrat pokazala na njem znamenja stekline in po groznih bolečinah je umrl.

Listnica opravištna. G. M. H. v O. Sedaj plačano do 30. novembra 1880.

Umrli so v Ljubljani:

7. septembra: Ivana Didak, uradnikova vdova, 70 let, na starem trgu št. 9, za starostjo.

V vojaški bolnici:

4. septembra: Mihael Cvetnik, lovec v 19. lovskem bataljonu, 21 let, za vročinsko boleznijo.

Tužci.

9. septembra:

Pri Slonu: Petritz iz Linca — Hopfner iz Trsta. — Höller iz Dunaja. — Kotalik, Peterlin iz Trsta. — Klein iz Zagreba.

Pri Malet: Sirk iz Gorice. — Steinhardt iz Dunaja. — Jenny iz Trsta. — Kaiser iz Dunaja. — Pokorny iz Prage. — Maurer iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Kutnik iz Celovca. — Widovitz iz Grada. — Pogačnik iz Trža.

Umetne zobe in zobovja

(zobovja z zračnim pritiskom)

priraja po najnovšem umetnem načinu, ne da bi odstranjeval zobne korenine, brez vsake bolečine, vodle zobe pa z dobro tvarino trajno plumbira. Zobne operacije brez bolečin izvršuje z omotljenjem z gazom za smejanje

zobni zdravnik A. PAICHEL

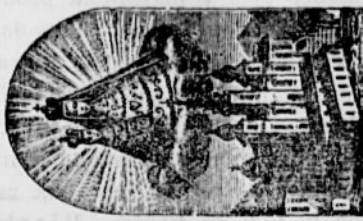
poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

Ordinuje od 9.—12. in od 2.—5. ure.

Marijnceljske kapljice za želodec,

nepresekno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresekno zoper ne-
slast do jedi, slabi
želodec, smrdelo
sapo, napitvenje,
kislota podiranje, šči-
panje, katar v že-
lodci, zgago, da se
ne nareja pesek in
pšeno in slez, zoper
zlatenico, gnjus in
blijvanje, da glava
ne boli (če izvira bo-
lečina iz želodca), zoper
krb v želodci, pre-
obiloženje želodca z
jedjo ali pljajo,
ječjo zli pljajo,
drve, zoper bolezni na vranici, jetrnih in
zoper zlato žilo.

Jedna sklenica z navodilom, kako
se rabi, stane 35 kr.
Frave ima samo: lekar g. Josip Sto-
boda v Ljubljani na Pršimovem trgu; v
Novem mestu lekar g. Dem. Rizoli.

Svaritev! Ker se v zadnjem času
naš izdelek posnemlje in ponareja, zato pro-
simo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih
zalozah in pazi naj se osobito na ta znamenja:
Prave Marijnceljske kapljice za želodec morajo
imeti v sklenico vtisneno besedo: Echte Maria-
zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apo-
theker, sklenica mora biti zapечатena z našim
originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na
zavrtku, na katerem je podoba Marijnceljske
matere božje, mora biti poleg te podobe utis-
neno sodnijsko spravljeno varstveno zna-
menje in zavoj mora biti zapечат z našim
varstvenim znamenjem. Izdelki podob-
nega ali istega imena, ki nemanjo teh znakov
istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in
prosimo, naj se nam taki slučaj takoj nazna-
nijo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci
in prodajalci. (362—6)

Glavna zaloga v lekarni „zum Schutz-
engel“, C. Brady, Krenzier.

Velika trgovinska hiša

je pri sv. Barbari v Halozah, okraj Ptuj, pro-
stovoljno na prodaj, z lepim vrtom, malo hi-
šico, kegljiščem in hlevi; vse je novo zidano, z opeko
krito in ima prostore za pekarijo, krómo ter
štacuno. Posestnica ima tudi sedaj te obrtnije in
ker je ta prostor tik cerkve ter okrajne ceste, je tr-
govina prav zdatna. Cena in pogoji, kateri so za vsa-
kega trgovca ter kupca zelo lahki, se pozvedo pri
posestnici tam in pri g. Jožefu Dedtkoviču v
pisarni g. dr. A. Gregoriča v Ptuj. (427—1)

Proda ali v najem

se dá posestvo v Jaršah pri Domža-
lah v kámeniškem okraji. Posestvo ima
7 njiv, 1 travnik, 1 sadni vrt, hišo in gospo-
darska poslopja.

Natančneje se izvé v hiši št. 12 v kolo-
dvorskih ulicah v Ljubljani. (425—2)

Dunajska borza 9. septembra.

	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gld. 70
Enotni drž. dolg v srebru	73 " 25
Zlata rente	88 " 25
1860 drž. posojilo	132 " 25
Akcije narodne banke	828 " 25
Kredite akcije	289 " 25
London	117 " 9
Napol.	5 " 58
C. kr. cekini	
Državne marke	

Čujte, glejte in strmite!

Zbog likvidiranja nedavno na nič prišle velike tovarne za
britanija-srebro odda se sledečih 47 komadov od dobrega bri-
tanija-srebra samo za gld. 6.95, konaj za samo četrti del tega,
kar je delo stalo, dakle skoraj zastoni, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od
britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jekle-
nimi ostrinami;
- 6 " jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa;
- 6 " teških žlic za jedi od britanija-srebra;
- 12 " žlic za kavo od britanija-srebra, najboljšie kva-
liteti;
- 1 masivni zajemalec za mleko od britanija-srebra;
- 1 teški zajemalec za juho od britanija-srebra;
- 6 kom. podnožnikov od britanija-srebra;
- 6 " podstavkov, fino cizelirani;
- 2 krasna namizna svečnika od britanija-srebra;
- 1 košek za kruh, masivni, od britanija-srebra.

47 kom. Vseh teh 47 rečij je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra,
ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela in se
od pravega srebra tudi po 30letnem rabljenju ne more razločiti, za kar
se garantuje.

Razen tega se še dobi:

- 18 britanija-srebrnih nožev, vilic in žlic po 6 komadov, vseh 18 ko-
madov samo gl. 3.75.
- 6 takih žlic za kavo preje gl. 3.—, zdaj gl. —.60
- 1 zajemalec za juho od brit. sreb. " " 3.—, " " 1.—
- 1 " " mleko " " " " 1.50, " " —.50
- 6 tas " " " " " " 5.—, " " 1.50
- 6 podnožnikov " " " " " " 4.50, " " 1.50
- 1 sladkornik " " " " " " 4.—, " " 1.20
- 1 par svečnikov " " " " " " 3.50, " " 1.20
- 1 " " " " " " 2.— in " 3.—
- 1 " " " " " " preje gl. 4.—, zdaj gl. 1.—
- 1 kozareček za jajca " " " " " " —.60, " " —.30
- 1 solnjak in poprnjak " " " " " " 2.50, " " —.75
- 1 karafidelj za jesi in olje " " " " " " 3.50 in " 4.50
- 1 orodje za žveplenke za na mizo, težko, od britanija srebra, preje
gl. 3.—, zdaj gl. —.9.

Priprava za kavo in čaj a gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; klešče za sladkor
a kr. 35, 50, 80, gl. 1.—; sladkorniki a gl. 2.—, 2.80, 4.—; sipalnik za
sladkor a kr. 25, 40, 75, 90, gl. 1.—; karafidelj za jesi in olje a gl. 2.—,
4.—; škatljice za surovo maslo a kr. 75, 95, gl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—;
in še mnogo drugoga blaga.

V dokaz, da moje naznanilo

nij sleparstvo,

zavežem se s tem javno, da, ako blago ne bi bilo po volji, je vzamem
brez ugovora nazaj. Omenjam tudi mnogo meni pripisanih zahvalnih
pisem, katera si bodem dovoljeval polagoma objavljati. — Kdor hoče
tedaj dobiti dobro in solidno blago a ne slabo za svoj denar, naj se
obrne samo na jedini kraj za naročilo za vse ces. kr. avstro-ogerske
provincije pod naslovom:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken

A. FRAISS,

Wien, Rothenthurmstrasse 9, gegenüber dem erzbischoflichen
Palais. (302—6)

Najgotovejša pomoč

kakorkoli bolnim v vratu in prsih

lekarja O. Klementov

tirolski prsni sirup,

jako aromatično okusen, popolnem shranljiv izleček najboljših
tirolskih planinskih zelišč.

Gospodu lekarnarju O. Klementu v Inomostu!

Ker ava ob početku zime hudo kašljala, ter trpela hude muke v prsih in nepre-
nehljivo zasliženje, rabila ava na mnogo svete jaz in moja soproga vaš „tirolski prsni
sirup“; uže v kratkem času ava bila popolnoma ozdravljena. Radostno tedaj naznanjava
vam tako srečen učinek vašega izlečka planinskih zelišč, ter se vam najiskrenejše zahvaljujeva.

V Inomostu, novembra 1879.

Otto Prechtler,

upok. e. kr. vodja drž. arhiva in pisatelj.

Cena izv. sklenici: 1 gld. av. v.

Osrednja zaloga pri prirejevalci lekarji O. KLEMENTU v Inomostu.

V Ljubljani: lekar Trnkotzy; v Celovci: lekar Birnbacher.

NB. Pri kupovanji naj se pazi na ime prirejevalteljevo in njegovo bram-
beno znamenje: Očino zelišče (edelweiss) z monogramom na
črnej podlogi. (33—18)